

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

GO! FREINETSCHOOL VILLA ZONNEBLOEM TE MECHELEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 111138

Instelling GO! Freinetschool Villa Zonnebloem
Berthoudersplein 22 - 2800 MECHELEN

Beleidsverantwoordelijke Rilke DEKEUKELAERE

Telefoonnummer 015 33 66 60

E-mail info@villazonnebloem.be

Website www.villazonnebloem.be

Bestuur GO! SGR Mechelen-Keerbergen-H. o/d Berg
Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE

Scholengemeenschap SG De Maneblussers
Battelsesteenweg 259 - 2800 MECHELEN

Centrum voor leerlingenbegeleiding GO! CLB Mechelen
Augustijnenstraat 80 - 2800 MECHELEN

Start- en einddatum doorlichting 16/09/2024 - 19/09/2024

Inspectieteam Gina VAN STEERTEGHEM
Frans DE BIE

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	9
4.2	Nederlands in de lagere afdeling	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de materiële leer- en leefomgeving en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Lijsterstraat 25 - 2800 MECHELEN
- Berthoudersplein 22 - 2800 MECHELEN.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Het team vertaalde de Freinet-visie naar de eigen situatie. Deelvisies, waaronder een visie op zorg, klasorganisatie en ICT zijn in samenspraak ontwikkeld en ingevoerd. De visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking. Het betrokken schoolteam beschikt over een gelijkgerichte drive. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie uit te werken en stuurt haar visie bij waar nodig. Ze kan groeien door de visie op het taalbeleid en op Nederlands vernieuwde aandacht te geven.
Organisatiebeleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie, dialoog en efficiëntie belangrijk zijn. Personeelsvergaderingen zijn meer dan louter informatieoverdracht. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden, mede doordat er een cultuur heerst van hospiteren binnen de eigen school en in andere scholen. Kruisbestuiving tussen beide vestigingsplaatsen vindt plaats door goed overleg. De school werkt samen met anderen om haar werking te versterken. Ze schakelt een brugfiguur in als contact- en vertrouwenspersoon. Ouders zijn welkom op school en worden nauw betrokken bij de schoolwerking. De teamleden krijgen kans om vernieuwingen uit te proberen. Zo zijn ze enkele jaren geleden gestart met de introductie van een nieuwe klasorganisatievorm in de kleuterafdeling. Het vormt hierbij een groeikans om te reflecteren op de begeleiding en opvolging van de jongste kleuters. De school communiceert frequent, laagdrempelig, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden.

Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. Ze ondersteunt de teamleden. Goede afspraken zorgen voor een gelijkgerichte aanpak die veel spreek-en luisterkansen biedt. Experimenteren, exploreren en onderzoeken vormen belangrijke pijlers die in elke klas terug te vinden zijn. Het jaarplan Nederlands dat de school ontwikkelde, legt momenteel te eenzijdig de nadruk op spelling en grammatica. Het mist daardoor kansen om ook voor luisteren, spreken, schrijven en lezen doelbewuste en samenhangende afspraken vast te leggen. Verder kan het gebruik van het nieuwe kind- en leerlingvolgsysteem geoptimaliseerd worden om zo de zorgwerking verder op punt te stellen. Het formuleren van concrete hulpvragen vanuit het kind met doelgerichte acties gekoppeld aan tussentijdse evaluaties verdient meer aandacht om zodoende het functioneel en efficiënt gebruik van het volgsysteem te garanderen.
Cyclische evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij nog beperkt aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. In de kleuterafdeling is het een aandachtspunt om na te gaan waarom bij de Koalatesten het thema 'verhalen begrijpen' lager scoort dan voorheen. Momenteel beschikt de lagere afdeling over weinig genormeerde evaluatiegegevens voor het leergebied Nederlands. Een parallelproef Nederlands is door omstandigheden niet kunnen doorgaan. De evaluatie is in beperkte mate systematisch en cyclisch. De school organiseert driejaarlijkse bevestigingen bij de leraren en de ouders, maar niet bij de leerlingen. De klassenraden waarbij leerlingen betrokken zijn kunnen dit gedeeltelijk compenseren.
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze laat kansen liggen om de expertise van relevante partners te betrekken bij haar evaluaties. De twee laatste ouderbevestigingen noemen enkele thema's waar sommige ouders zich vragen bij stelden. De school staat voor de uitdaging om hierop in dialoog met de ouders een gepast antwoord te vinden. Ze slaagt er momenteel nog in beperkte mate in om bij haar evaluaties de resultaten en effecten bij de leerlingen te benutten. Zo komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.
Borgen en bijsturen VOLGENS DE VERWACHTING	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt structureel wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt systematisch doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. De school implementeerde in de kleuterafdeling een aan de Freinetpedagogie gerelateerde klasorganisatie die ze gaandeweg grondig en kritisch evalueert en bijstelt. In de lagere afdeling hebben de leraren de aspecten woord- en zinsleer beter afgestemd op het leerplan.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat VOLGENS DE VERWACHTING	Voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften hanteren de leraren een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze hebben zicht op de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van iedere kleuter. De beeldvorming is gebaseerd op observatie- en evaluatiegegevens en op gesprekken met de kleuter, ouders en externe partners. Een groeirapport geeft de evolutie van de kleuter weer, waarbij ook aandacht gegeven wordt aan de sterktes. Het vormt een groeikans dit rapport nog verder te verfijnen. Het team kan onderzoeken hoe hun kindvolgsysteem nog meer ondersteunend kan werken voor een planmatigere aanpak. De leraren spelen in toenemende mate gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter en stemmen in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af. De leraren volgen de effecten van het maatwerk op en sturen bij waar nodig.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend. De belevingswereld van het kind vormt de start van de activiteiten en zit in het DNA van de school. De leraren zorgen voortdurend voor ruimte voor exploreren en experimenteren en gebruiken authentieke en realistische contexten en materialen. Hun taalgebruik is begrijpelijk en verrijkend voor iedere kleuter. De leraren kunnen groeien door de jongste kleuters tijdens de kringmomenten vaker te betrekken. Tijdens het meespelen met de kleuters hebben ze veel aandacht voor taal. Het team kan nadenken om het aanbod in de speelleerhoeken meer te verrijken, verdiepen en verbreden. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Ze maximaliseren de tijd om te leren en ontwikkelen.
Materiële leef- en leeromgeving BENADERT DE VERWACHTING	De ontwikkelingsmaterialen en infrastructuur laten toe om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. Ze zijn veilig en aangepast aan de basis-, leer- en ontwikkelingsbehoeften van de kleuters. Een nakende verhuis remt noodzakelijke investeringen af. In meerdere klassen kunnen de boekenhoeken geoptimaliseerd worden door presentatie van de boeken aantrekkelijker te maken en het boekenaanbod te actualiseren. Een verbeterde aandacht voor ergonomie ondersteunt het leren en onderwijzen.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren schakelen permanente observatie op basis van de leerplandoelen in. Ze hebben een cultuur van het delen en evalueren van elkaars bevindingen, wat bijdraagt aan de betrouwbaarheid en transparantie van de evaluatie. Het vormt een aandachtspunt om de evaluatie van de jongste kleuters op punt te stellen. Om het groeirapport nog sterker te maken, kunnen de leraren objectieve en eenduidige beoordelingscriteria afspreken waarin de verwachte kennis, vaardigheden en attitudes verduidelijkt worden. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed.

4.2 Nederlands in de lagere afdeling

Onderwijs en begeleiding op maat VOLGENS DE VERWACHTING Voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften hanteren de leraren een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Kinderen met leermoeilijkheden mogen rekenen op redelijke aanpassingen en op een individuele begeleiding op maat of ondersteuning in kleine groepen. Voor sterkere leerlingen voorzien de leraren zogenaamde duiklessen, waarbij de leerlingen uitdagingen op hun niveau krijgen. De leraren vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen en de behoeften van de leerling. Het is een groei kans om hierbij niet teveel te vertrekken vanuit deficit-denken. De sterktes van de leerlingen krijgen hun plaats in het groeirapport, maar nog niet in het leerlingenvolgsysteem. De leraren spelen gericht in op de onderwijsbehoeften van de leerling en stemmen in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de leerlingenevaluatie erop af. Het team kan groeien door in het leerlingvolgsysteem de beschrijvende beeldvorming te beperken tot het hoogst noodzakelijke en de zorgvraag vanuit het kind, zijn sterktes, de zorgdoelen en de timing van de zorgwerking concreter te formuleren. Het zorgoverleg gebeurt zowel formeel als informeel. De ouders en de leerlingen worden hierbij als evenwaardige partners betrokken. De school hanteert voor de ouders een lage drempel, wat aanleiding geeft tot spontane (zorg)gesprekken. Het lerarentekort in de streek maakt dat de zorgleraren soms noodgedwongen ingezet worden als klasleraar.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Een degelijk klasmanagement staat garant voor een rustige werksfeer. De leefwereld en de ervaringen van de leerlingen geven richting aan het onderwijsaanbod. De leraren bieden de leerlingen alle kansen om zelfgestuurd en zelfstandig te plannen en te werken. Ze gebruiken gevarieerde werk- en groeperingsvormen. De leerlingen ontwikkelen onderzoeksvaardigheden door te exploreren en te experimenteren. Hierbij leggen de leraren een waardevolle link tussen Nederlands en de andere leergebieden. De leraren hebben groeikansen om het jaarplan Nederlands verder te vervolledigen, door bij het begin van de les het lesdoel te expliciteren en door afspraken te maken over het nazicht van het leerlingenwerk. De praatrondes bieden mooie kansen voor luisteren en spreken. De vele vrije teksten die de leerlingen maken bevorderen hun schrijfvaardigheden. De leraren gebruiken de onderwijstijd efficiënt.
Materiële leef- en leeromgeving VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren beschikken over de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Vanaf de tweede graad beschikken alle leerlingen over een persoonlijke chromebook. Het is een uitdaging om de boekenhoeken op te waarderen door de presentatie van de boeken aantrekkelijker te maken, het boekenaanbod te actualiseren en versleten boeken stelselmatig uit het aanbod te verwijderen. De visuele ondersteuning aan de klaswanden is een andere uitdaging. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen.
Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING	De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar, fair en breed. De leraren betrekken de leerlingen – onder andere met een zelfevaluatiedocument en kindgesprekken - bij de evaluatie. Het is een groeikans om met foutenanalyses de remediëring doelgerichter vorm te geven.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de materiële leer- en leefomgeving en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Nederlands in de lagere afdeling
Onderwijs en begeleiding op maat	●	●
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	●
Materiële leef- en leeromgeving	◆	●
Leerlingenevaluatie	●	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor nederlands in lager onderwijs.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling in kleuteronderwijs.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF